

مقدمه‌ای بر:

اقلیم کشاورزی گیلان

جلد اول:

بادام زمینی

www.kerab.ir

تالیف:

دکتر بهمن رمضانی

دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

سرشناسه	رمضانی گورابی، بهمن، ۱۳۴۰
عنوان و نام پدیدآور	مقدمه‌ای بر اقلیم کشاورزی گیلان / تألیف بهمن رمضانی.
مشخصات نشر	رشت: کادوسان، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	ج. مصور، جدول، نمودار.
شابک	دوره ۹-۱۱-۶۷۷۹-۶۰۰-۹۷۸؛ ج. ۱: ۶-۱۲-۶۷۷۹-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	ج. ۱. بادام زمینی
موضوع	هواشناسی کشاورزی -- ایران -- گیلان
موضوع	بادام زمینی -- ایران -- گیلان -- کشت و اصلاح
رده‌بندی کنگره	۳۶۰/۶۴ ۱۳۹۲ S۶۰۰/۹/الف
رده‌بندی دیویی	۳۳۸/۱۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۲۴۸۵۶۹

انتشارات کادوسان

- عنوان کتاب: مقدمه‌ای بر اقلیم کشاورزی گیلان - بادام زمینی
- مؤلف: بهمن رمضانی
- ناشر: کادوسان
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- طرح روی جلد: هنر و اندیشه
- حروفچینی: هنر و اندیشه
- چاپ: معراج
- قیمت: ۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است و هرگونه کپی‌برداری به موجب بند ۵ از ماده ۲ حمایت از مؤلفان و هنرمندان پیگرد قانونی دارد.

شابک: ۶-۱۲-۶۷۷۹-۶۰۰-۹۷۸ شابک دوره ۹-۱۱-۶۷۷۹-۶۰۰-۹۷۸

مقدمه مؤلف

داده‌های آب و هوایی، از مهمترین اطلاعات بخش تولید محصولات کشاورزی است. کیفیت خوب محصولات، تولید بیشتر، حداکثر تطابق محیطی، کاهش اثرات خشکسالی، تغییرات اقلیمی، بیماریها، آفات و ... تماماً در ارتباط با مسایل آب و هوایی محیط است که محصول در آن رشد می‌کند. رشد محصولات کشاورزی به طور مشخص با سه بخش عمده ژنتیک گیاه، آب و خاک و آب و هوای محیط در ارتباط می‌باشد. امروزه بشر موفق شده است در بخش ژنتیک، اصلاح نژاد به بهترین صورت، تغییرات را اعمال نماید چه در شرایط آزمایشگاهی و چه در شرایط صحرایی که منجر به انقلاب سبز شده است.

در بخش آب و خاک نیز موفق شده است با کشف آبهای سطحی و زیرزمینی، انتقال آب، شیرین کردن آب، استفاده از تصفیه آب، اصلاح خاک و حتی تعویض خاک را انجام دهد و شرایط را برای تولید محصولات کشاورزی همواره یکسان نگه دارد و به عملکرد بالا برساند ولی در بخش آب و هوای محیط، بشر موفق شده است در حد یک گلخانه یا در شرایط آزمایشگاهی، شرایط آب و هوایی را کنترل نماید یا تحت تسلط خود در آورد و در شرایط صحرایی، هنوز بشر تابع شرایط محیط آب و هوایی است. از این روموضوعاتی نظیر خشکسالی، سیل، تغییرات اقلیمی، پیش روی آب دریا، حمله ملخها، حرکات گرد و غبار و... در سطح کلان تابع شرایط محیطی و جغرافیایی است و جایگزین در حال حاضر ندارند لذا شناخت مناطق آب و هوایی همسان محصولات کشاورزی در محیط جغرافیایی و جلوگیری از تغییرات کاربری با محصولات کم ارزش تر از نظر اقتصادی و اشتغال و... می‌تواند کمک به کاهش هزینه، افزایش تولید ملی و اشتغال و خودکفایی نماید (با توجه به اصلاح ژنتیک، آب و خاک) این کتاب مقدمه‌ای است در جهت نیل به هدف بالا و امید است که مورد توجه محققان و دانشجویان تکمیلی رشته‌های جغرافیا، کشاورزی، محیط زیست و... قرار گیرد.

بهمن رمضانی

تابستان ۱۳۹۲

فهرست مطالب

فصل اول - کلیات

مقدمه.....	۱۵
موقعیت جغرافیایی منطقه.....	۱۸

فصل دوم - محیط طبیعی

ساختار زمین‌شناسی و ویژگیهای توپوگرافی منطقه.....	۲۳
تشکیلات سنگهای رسوبی.....	۲۸
تشکیلات سنگهای آذرین.....	۲۹
تشکیلات سنگهای دگرگونی.....	۳۰
خصوصیات تکتونیکی و میزان لرزه‌خیزی استان گیلان.....	۳۰
طبقه‌بندی واحدهای عمده محیط طبیعی براساس تیپ ناهمواریها.....	۳۱
نواحی ساحلی و خصوصیات مورفولوژیکی.....	۳۱
نواحی جلگه‌ای.....	۳۲
نواحی کوهپایه‌ای و اشکال ناهمواریها.....	۳۳
نواحی کوهستانی و اشکال ناهمواریها.....	۳۳
آب و هوای.....	۳۵
طبقه‌بندی اقلیمی.....	۵۵
خاک.....	۵۷
ویژگیهای کلی خاک و خاکشناسی.....	۵۷
۱ - خاکهای جلگه‌ای.....	۵۷
۲ - خاکهای کوهپایه‌ای.....	۶۰
۳ - خاکهای کوهستانی.....	۶۱
منابع آبهای سطحی و زیرزمینی.....	۶۴
آبهای سطحی (رودخانه‌ها و تالابها).....	۶۴

۶۴	۱ - حوضه آبریز شرق گیلان
۶۵	۲ - حوضه آبریز غرب گیلان
۶۶	۳ - حوضه آبریز فومنات
۶۶	۴ - حوضه آبریز سفیدرود
۶۷	تالابها و استخرها
۶۷	آبهای زیرزمینی
۶۸	پوشش گیاهی

فصل سوم - خصوصیات فیزیولوژیک و محیطی گیاه بادام زمینی

۷۱	مقدمه
۷۳	تاریخچه و منشأ بادام زمینی
۷۴	تولید و مناطق کشت در دنیا
۷۶	مشخصات و صفات عمومی
۷۸	شرایط اقلیمی
۷۹	خاکها
۸۰	کودها
۸۸	معرفی ارقام بادام زمینی
۹۶	دوره بحرانی نیاز آب
۹۸	اثرات خشکی بر رشد و نمو
۱۰۰	عکس‌العملهای فیزیولوژیکی به خشکی
۱۰۵	خشک کردن و انبار کردن
۱۰۷	آفات بادام زمینی
۱۱۰	بیماریها
۱۱۸	تکنولوژی روغن‌گیری

فصل چهارم - بررسی کشت بادام زمینی در استان گیلان و اثرات اقتصادی آن

۱۱۹	بررسی تولید و مصرف بادام زمینی
۱۲۱	تغییرات تولید بادام زمینی در استان گیلان
۱۲۱	تغییرات تولید بادام زمینی در شهرستان آستانه اشرفیه

بررسی اقتصادی کشت بادام زمینی و مقایسه آن با سایر محصولات عمده استان .. ۱۲۹
بررسی اشتغال کشت بادام زمینی و مقایسه آن با سایر محصولات عمده استان گیلان .. ۱۳۱
پیشنهادهای لازم در جهت افزایش محصول و کاهش هزینه‌های آن ۱۴۰

فصل پنجم - تعیین محدوده‌های مستعد اقلیمی کشت بادام زمینی در جلگه گیلان

تعیین محدوده‌های اقلیمی کشت بادام زمینی در جلگه گیلان ۱۴۱
نیازمندیهای آب و هوا گیاه بادام زمینی ۱۴۱

فصل ششم - نتیجه‌گیری

خلاصه و نتیجه‌گیری ۱۵۳
منابع و مأخذ ۱۵۸

فهرست جداول

جدول شماره (۱) چینه‌شناسی کلی ناحیه البرز	۲۸
جدول شماره (۲) متوسط ماهانه بارندگی ایستگاههای منتخب در منطقه مطالعاتی	۳۶
جدول شماره (۳) متوسط دمای ماهانه ایستگاههای مورد مطالعه	۴۱
جدول شماره (۴) دمای حداکثر مطلق ایستگاههای مورد مطالعه	۴۵
جدول شماره (۵) متوسط دمای حداکثر ایستگاههای مورد مطالعه	۴۵
جدول شماره (۶) دمای حداقل مطلق ایستگاههای مورد مطالعه	۴۶
جدول شماره (۷) متوسط دمای حداقل ایستگاههای مورد مطالعه	۴۶
جدول شماره (۸) تعداد روزهای یخبندان در ایستگاههای مورد مطالعه	۴۷
جدول شماره (۹) متوسط رطوبت نسبی ایستگاههای مورد مطالعه	۴۹
جدول شماره (۱۰) متوسط ماهانه تبخیر ایستگاههای مورد مطالعه	۵۱
جدول شماره (۱۱) پراکندگی ماهانه ساعات آفتابی در ایستگاه رشت و انزلی	۵۳
جدول شماره (۱۲) نوع اقلیم و ضریب خشکی دمارتن	۵۶
جدول شماره (۱۳) تیپ اقلیمی و ضریب خشکی دمارتن ایستگاههای مورد مطالعه	۵۶
جدول شماره (۱۴) در آفریقا برحسب (kg/ha)	۸۲
جدول شماره (۱۵) در هندوستان برحسب (kg/ha)	۸۲
جدول شماره (۱۶) آمار سال ۱۳۶۹ گیلان	۱۰۴
جدول شماره (۱۷) آمار سال ۱۳۷۰ گیلان	۱۰۴
جدول شماره (۱۸) آمار سال ۱۳۷۱ گیلان	۱۰۵
جدول شماره (۱۹) سطح زیر کشت و میزان تولید بادام زمینی در استان گیلان از سالهای ۱۳۶۵ تا ۱۳۸۲	۱۲۲
جدول شماره (۲۰) سطح زیر کشت و میزان تولید بادام زمینی در شهرستان آستانه اشرفیه از سالهای ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۲	۱۲۲
جدول شماره (۲۱) سطوح زیرکشت محصولات عمده زراعی و باغی شهرستان آستانه و درصد سطح کشت آن نسبت به استان	۱۲۳
جدول شماره (۲۲) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۷۸ استان/شهرستان آستانه	۱۲۴

- جدول شماره (۲۳) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۷۹ استان گیلان/ شهرستان آستانه ۱۲۵
- جدول شماره (۲۴) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۰ استان گیلان/ شهرستان آستانه ۱۲۶
- جدول شماره (۲۵) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۱ استان گیلان/ شهرستان آستانه ۱۲۷
- جدول شماره (۲۶) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۲ استان گیلان/ شهرستان آستانه ۱۲۸
- جدول شماره (۲۷) مالکیت زمینهای زیرکشت بادام زمینی در شهرستان آستانه در سال ۱۳۸۲ .. ۱۳۰
- جدول شماره (۲۸) متوسط درآمدزایی یک هکتار محصول بادام زمینی ۱۳۰
- جدول شماره (۲۹) متوسط هزینه یک هکتار محصول بادام زمینی (ریال) ۱۳۰
- جدول شماره (۳۰) برآورد نیروی انسانی مورد نیاز یک هکتار محصول بادام زمینی ۱۳۱
- جدول شماره (۳۱) مقایسه تغییرات شاغلین بخش کشاورزی گیلان و کل کشور در سالهای مختلف ۱۳۱
- جدول شماره (۳۲) تغییرات سهم بخشهای مختلف اقتصادی در تولید ناخالص داخلی استان گیلان ۱۳۲
- جدول شماره (۳۳) مقایسه نسبت اشتغال در بخشهای عمده اقتصادی براساس روش اجرایی ژاکلین بوژوگارینه و ژرژ شاپو در سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۳۵ در استان گیلان ۱۳۳
- جدول شماره (۳۴) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۷۸ استان گیلان/ شهرستان آستانه ... ۱۳۴
- جدول شماره (۳۵) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۷۹ استان گیلان ۱۳۶
- جدول شماره (۳۶) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۰ استان گیلان / آستانه ۱۳۷
- جدول شماره (۳۷) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۱ استان گیلان/ آستانه ۱۳۸
- جدول شماره (۳۸) آمار محصولات زراعی در سال ۱۳۸۲ استان گیلان/ آستانه ۱۳۹
- جدول شماره (۳۹) تعداد درجات روز برای ایستگاههای مورد مطالعه ۱۴۴
- جدول شماره (۴۰) برآورد نیروی انسانی مورد نیاز یک هکتار محصول بادام زمینی ۱۵۷

فهرست نمودارها

- نمودار شماره (۱) بارندگی سالانه ایستگاههای مورد مطالعه ۳۷
- نمودار شماره (۲) بارندگی ماهیانه ایستگاه انزلی ۳۹
- نمودار شماره (۳) بارندگی ماهیانه ایستگاه رشت ۳۹
- نمودار شماره (۴) بارندگی ماهیانه ایستگاه آستارا ۴۰
- نمودار شماره (۵) بارندگی ماهیانه ایستگاه لاهیجان ۴۰
- نمودار شماره (۶) متوسط دمای سالانه ایستگاههای مورد مطالعه ۴۲
- نمودار شماره (۷) متوسط ماهانه درجه حرارت در ایستگاه انزلی ۴۲
- نمودار شماره (۸) متوسط ماهانه درجه حرارت در ایستگاه رشت ۴۳
- نمودار شماره (۹) متوسط ماهانه درجه حرارت در ایستگاه آستارا ۴۳
- نمودار شماره (۱۰) متوسط ماهانه درجه حرارت در ایستگاه لاهیجان ۴۳
- نمودار شماره (۱۱) میانگین سالانه روزهای یخبندان ایستگاههای مورد مطالعه ۴۷
- نمودار شماره (۱۲) متوسط ماهانه رطوبت نسبی ایستگاه انزلی ۴۹
- نمودار شماره (۱۳) متوسط ماهانه رطوبت نسبی ایستگاه رشت ۵۰
- نمودار شماره (۱۴) متوسط ماهانه رطوبت نسبی ایستگاه آستارا ۵۰
- نمودار شماره (۱۵) متوسط ماهانه رطوبت نسبی ایستگاه لاهیجان ۵۰
- نمودار شماره (۱۶) متوسط ماهانه ساعات آفتابی ایستگاه انزلی ۵۴
- نمودار شماره (۱۷) متوسط ماهانه ساعات آفتابی ایستگاه رشت ۵۴

فهرست نقشه‌ها

- نقشه شماره (۱): موقعیت منطقه مطالعاتی در ایران و گیلان ۲۲
- نقشه شماره (۲): پهنه بندی دورانهای زمین‌شناسی استان گیلان ۲۵
- نقشه شماره (۳): توپوگرافی استان گیلان ۳۴
- نقشه شماره (۴): همباران نواحی جلگه‌ای گیلان ۳۸
- نقشه شماره (۵): همدمای نواحی جلگه‌ای گیلان ۴۴
- نقشه شماره (۶): هم‌تبخیر نواحی جلگه‌ای گیلان ۵۲
- نقشه شماره (۷): کاربری اراضی استان گیلان ۶۳
- نقشه شماره (۸): همدمای جلگه گیلان در فصل بهار ۶۳
- نقشه شماره (۹): همدمای جلگه گیلان در فصل تابستان ۱۴۳
- نقشه شماره (۱۰): همباران جلگه گیلان در فصل تابستان ۱۴۷
- نقشه شماره (۱۱): همباران جلگه گیلان (بهار و تابستان) ۱۴۸
- نقشه شماره (۱۲): تیپ خاکهای استان گیلان ۱۵۰
- نقشه شماره (۱۳): استعداد خاک استان گیلان ۱۵۱
- نقشه شماره (۱۴): مناطق مستعد، نیمه مستعد و نامستعد کشت بادام زمینی ۱۵۲